

SVARBI TEISINĖ PASTABA: Tinklavietės rengėjai neprisiima atsakomybės už joje skelbiama informaciją. Šiai informacijai taikoma autorinių teisių apsauga

TEISINGUMO TEISMO (ketvirtoji kolegija)

SPRENDIMAS

2007 m. lapkričio 8 d.(*)

„Augalų apsaugos produktai – Paralelinis importas – Leidimo pateikti į rinką suteikimo procedūra – Priimtinumai – Sąlygos – Proporcingumo principo paisymas“

Sujungtose bylose C-260/06 ir C-261/06

dėl *Cour d'appel de Montpellier* (Prancūzija) 2006 m. gegužės 24 d. Sprendimais, kuriuos Teisingumo Teismas gavo 2006 m. birželio 15 d., pagal EB 234 straipsnį pateiktų prašymų priimti prejudicinį sprendimą baudžiamosiose bylose prieš

Daniel Escalier(C-260/06),

Jean Bonnarel(C-261/06),

TEISINGUMO TEISMAS (ketvirtoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas K. Lenaerts, teisėjai G. Arestis, E. Juhász, J. Malenovský ir T. von Danwitz (pranešėjas),

generalinė advokatė V. Trstenjak,

kancleris R. Grass,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- D. Escalier ir J. Bonnarel, atstovaujantį advokato J.-P. Montenot,
- Prancūzijos vyriausybės, atstovaujamos G. de Bergues ir R. Loosli-Surrans,
- Graikijos vyriausybės, atstovaujamos G. Kanellopoulos ir S. Papaioannou,
- Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos H. G. Sevenster,
- Suomijos vyriausybės, atstovaujamos A. Guimaraes-Purokoski,
- Europos Bendrijų Komisijos, atstovaujamos B. Stromsky,

susipažinęs su 2007 m. liepos 10 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymai priimti prejudicinį sprendimą susiję su EB 28 ir 30 straipsnių bei 1991 m. liepos 15 d. Tarybos direktyvos 91/414/EEB dėl augalų apsaugos produktų pateikimo į rinką (OJ OL 230, 1991, p. 1, toliau – direktyva) išaiškinimu.
- 2 Šie prašymai buvo pateikti nagrinėjant dvi baudžiamąsias bylas, kuriose D. Escalier ir J. Bonnarel

persekiojami už Prancūzijos teisės aktų dėl augalų apsaugos produktų tiekimo į rinką, laikymo ir naudojimo pažeidimą.

Teisinis pagrindas

Bendrijos teisės aktai

- 3 Remiantis EB 28 straipsniu, tarp valstybių narių uždraudžiami kiekybiniai importo apribojimai ir visos lygiaverčio poveikio priemonės. Tačiau pagal EB 30 straipsnį prekių importo tarp valstybių narių draudimai arba apribojimai, jei jie, be kita ko, pateisinami žmonių, gyvūnų ar augalų sveikatos bei gyvybės apsaugos sumetimais, yra leistini, jeigu tai nėra savavališka diskriminacijos priemonė ar paslėptas valstybių narių tarpusavio prekybos apribojimas.
- 4 Direktyva įtvirtina vienodas taisykles dėl augalų apsaugos produktų leidimo pateikti į rinką sąlygų bei procedūrų, jų peržiūrėjimo ir panaikinimo. Ja siekiama ne tik suderinti taisykles dėl minėtų produktų leidimo sąlygų ir procedūrų, bet ir užtikrinti aukštą asmenų ir gyvūnų sveikatos bei aplinkos apsaugos nuo pavojaus ir rizikos, kylančios dėl blogai kontroliuojamo šių produktų naudojimo, standartą. Be to, direktyva siekiama panaikinti laisvo šių produktų judėjimo kliūtis.
- 5 Direktyva, be kita ko, susijusi su augalų apsaugos produktų komercine forma leidimu, pateikimu į rinką, naudojimu ir kontrole Europos Bendrijoje. Pagal direktyvos 2 straipsnio 10 punktą „pateikimas į rinką“ – tai bet kuris augalų apsaugos produktų pristatymas už pinigus arba nemokamai, išskyrus saugojimą, po kurio išsiunčiama iš Bendrijos teritorijos. Augalų apsaugos produkto įvežimas į Bendrijos teritoriją šioje direktyvoje laikomas pateikimu į rinką.
- 6 Remiantis direktyvos 3 straipsnio 1 dalimi:

„Valstybės narės numato, kad augalų apsaugos produktai negali būti pateikti į rinką ir naudojami jų teritorijoje, kol jiems nesuteiktas leidimas šioje direktyvoje nustatyta tvarka <...>“. (Pataisytas vertimas)
- 7 Direktyvos 4 straipsnis, be kita ko, nustato sąlygas, kurias turi tenkinti augalų apsaugos produktas, kad galėtų būti suteiktas leidimas. Remiantis šiuo straipsniu, suteikiant leidimą turi būti nurodyti reikalavimai, susiję su produktų patiekimu į rinką ir naudojimu, ir jis suteikiamas valstybių narių nustatytam ne ilgesniam kaip 10 metų laikotarpiui. Leidimas bet kuriuo metu gali būti peržiūrimas ir tam tikromis sąlygomis turi būti panaikinamas. Valstybė narė, panaikinusi leidimą, turi nedelsdama apie tai pranešti jo savininkui.
- 8 Direktyvos 3 straipsnio 4 dalyje ir 16 straipsnyje numatyta speciali kiekvieno produkto klasifikavimo, pakavimo ir ženklinimo kontrolė. Pavyzdžiui, remiantis direktyvos 16 straipsnio 1 dalimi, ženklinant pakuotę, be kita ko, turi būti aiškiai ir nenuplaunamai nurodytas augalų apsaugos produkto prekių ženklas ar prekinis pavadinimas, leidimo savininko pavadinimas ir adresas bei augalų apsaugos produkto leidimo numeris, taip pat įvairios nuorodos dėl produkto ir jo naudojimo, pavyzdžiui, galimo pavojaus pobūdis žmonėms, gyvūnams arba aplinkai bei jų saugos priemonės, naudojimo paskirtis, kuriai buvo įregistruotas augalų apsaugos produktas, ir konkrečios sąlygos, kuriomis produktas gali būti naudojamas, bei naudojimo nurodymai.
- 9 Valstybė narė, kuriai pateikiama paraiška įregistruoti augalų apsaugos produktą, jau turintį suteiktą leidimą kitoje valstybėje narėje, remiantis direktyvos 10 straipsnio 1 dalimi, tam tikromis sąlygomis, išskyrus numatytas išimtis, neprivalo reikalauti kartoti bandymų ir tyrimų, kurie jau buvo atlikti.
- 10 Pagal direktyvos 17 straipsnio pirmąją pastraipą:

„Valstybės narės imasi visų būtinų priemonių tam, kad augalų apsaugos produktai, kurie buvo pateikti į rinką, ir jų naudojimas būtų oficialiai tikrinamas ir būtų įsitikinta, jog jie atitinka šios direktyvos reikalavimus, ypač leidimo suteikimo reikalavimus bei informaciją etiketėje.“ (Pataisytas vertimas)

Nacionalinės teisės aktai

- 11 Pagal Žemės ūkio kodekso (*Code rural*) L. 253-1 straipsnį:

„Galutiniam naudotojui draudžiama teikti į rinką, naudoti ir laikyti augalų apsaugos produktus, jeigu nesuteiktas leidimas juos pateikti į rinką <...>“.

- 12 Leidimo pateikti į rinką augalų apsaugos produktus suteikimo sąlygos Prancūzijoje įtvirtintos 1994 m. gegužės 5 d. Dekrete Nr. 94-359 dėl augalų apsaugos produktų kontrolės (JORF, 1994 m. gegužės 7 d., p. 6683), kuris buvo priimtas siekiant perkelti direktyvą į nacionalinės teisės sistemą.
- 13 2001 m. balandžio 4 d. Dekreto Nr. 2001-317, įtvirtinančio supaprastintą leidimo pateikti į rinką augalų apsaugos produktus iš Europos Ekonominės Erdvės suteikimo procedūrą (JORF, 2001 m. balandžio 14 d., p. 5811), kuris buvo kodifikuotas Žemės ūkio kodekso R. 253-52 – R. 253-55 straipsniuose, 1 straipsnyje nustatyta:

„Augalų apsaugos produkto, kurio kilmės šalis yra kitoje Europos Ekonominės Erdvės valstybėje, kur pagal direktyvą <...> išduotas leidimas jį pateikti į rinką ir kuris yra tapatus produktui, toliau vadinamam „referenciniu produktu“, įvežimas į nacionalinę teritoriją leidžiamas tokiomis sąlygomis:

Referencinis produktas turi turėti už žemės ūkį atsakingo ministro išduotą leidimą pateikti į rinką pagal minėto 1994 m. gegužės 5 d. Dekreto pirmo, trečio ir ketvirto skirsnių nuostatas.

Į nacionalinę teritoriją įvežto produkto atitiktis referenciniam produktui vertinama remiantis tokiais trim kriterijais:

- bendra produktų kilmė, jeigu jie pagaminti pagal tą pačią formulę, tos pačios bendrovės arba susijusių ar pagal licenciją veikiančių įmonių,
- gamyba naudojant tą pačią arba tas pačias veikliąsias medžiagas,
- panašus abiejų produktų poveikis, atsižvelgiant į žemės ūkio, fitosanitarinius ir aplinkos, visų pirma klimato, skirtumus, susijusius su produktų naudojimu“.

- 14 Remiantis 2001 m. liepos 17 d. Ministro įsakymu dėl Dekreto Nr. 2001-317 taikymo (JORF, 2001 m. liepos 27 d., p. 12091), kiekvienas asmuo, prašantis suteikti leidimą pateikti į rinką augalų apsaugos produktą iš Europos Ekonominės Erdvės, savo prašymui pagrįsti turi pridėti šiuos dokumentus: formuliarą su informacija, kurios sąrašas pateikiamas įsakymo priede, produkto, kurį prašoma leisti pateikti į rinką per paralelinio importo procedūrą, etiketės prancūzų kalba projektą bei importuoto ar importuotų produktų originalią etiketę.
- 15 Minėto ministro įsakymo priede numatyta, kad kiekvienas asmuo, prašantis suteikti leidimą pateikti į rinką tokį augalų apsaugos produktą, su prašymu turi pateikti informaciją apie importuotoją, importuotą produktą ir referencinį produktą, apie numatomą prašomo įregistruoti produkto naudojimą bei apie prancūzišką importo objekto pavadinimą ir nagrinėjamam produktui Prancūzijoje siūlomą prekinį pavadinimą.

Pagrindinės bylos ir prejudiciniai klausimai

- 16 Iš sprendimų dėl prašymų priimti prejudicinius sprendimus išplaukia, kad Prancūzijos teismuose buvo pradėtos baudžiamosios bylos prieš du vyndarius, D. Escalier (byla C-260/06) ir P. Bonnarel (byla C-261/06), kurie kaltinami laikę naudojimui žemės ūkyje skirtus augalų apsaugos produktus, neturinčius leidimų pateikti į rinką. Be to, D. Escalier kaltinamas naudojusi, o P. Bonnarel – atsisakius sunaikinti tokius produktus. Abiejose bylose kalbama apie produktus, kurių kilmės šalis yra Ispanija.
- 17 2005 m. birželio 15 d. Sprendimais *Tribunal de grande instance de Carcassonne* pripažino šiuos asmenis kaltais ir nubaudė kiekvieną jų 1 500 eurų bauda, atidedant bausmės vykdymą. D. Escalier ir P. Bonnarel apeliacine tvarka apskundė šiuos sprendimus *Cour d'appel de Montpellier*.
- 18 Ir pirmojoje instancijoje, ir prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme D. Escalier ir P. Bonnarel tvirtino, jog kitiems importuotojams Prancūzijoje jau buvo suteiktas leidimas pateikti į rinką nagrinėjamus produktus arba jie yra panašūs į šioje valstybėje narėje įregistruotus referencinius produktus. Jie taip pat teigė, kad supaprastinta leidimo pateikti į rinką procedūra ir Žemės ūkio kodekso nuostatos, kuriomis grindžiamas jų baudžiamasis persekiojimas, netaikomos žemdirbiams, importuojantiems produktus ne komerciniais, o asmeninio naudojimo tikslais. Be to, jų

teigimu, minėta procedūra neatitinka Bendrijos teisės arba bent jau yra neproporcinga dėl savo sudėtingumo ir sąnaudų.

- 19 *Tribunal de grande instance de Carcassonne* bei *Cour d'appel de Montpellier* konstatavo, kad supaprastinta leidimo pateikti į rinką procedūra, apibrėžta Prancūzijos įstatymų leidėjo, siekiama, jog į rinką nebūtų pateikti produktai, keliantys riziką ir pavojų žmonėms, gyvūnams ir aplinkai. Šių teismų nuomone, tokios procedūros tikslas – suderinti laisvo judėjimo Bendrijoje principą su būtinybe leisti kiekvienai valstybei narei užtikrinti visuomenės sveikatos ir aplinkos apsaugą, be kita ko, atsižvelgiant į vietos ypatumus. Jie priduria, kad direktyvoje niekaip neskiriamas paralelinis importas komerciniais tikslais ir toks pats privačių asmenų importas, siekiant asmeninių tikslų, vien pastarųjų asmeniniam naudojimui.
- 20 Manydamas, kad jo nagrinėjamų bylų sprendimas priklauso nuo Prancūzijos įstatymų suderinamumo su Bendrijos teise, *Cour d'appel de Montpellier* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokius prejudicinius klausimus, kurie bylose C-260/06 ir C-261/06 suformuluoti vienodai:

„1. Kai valstybė narė augalų apsaugos produkto iš kitos valstybės narės, kurioje šio produkto atžvilgiu jau suteiktas leidimas pateikti į rinką <...>, importui taiko supaprastintą leidimo pateikti į rinką procedūrą tam, kad patikrintų, ar importuojamas produktas atitinka 1999 m. kovo 11 d. Sprendimu (*British Agrochemicals Association*, C-100/96, Rink. p. I-1499) nustatytas tapatumo sąlygas, ar ši valstybė narė turi teisę taikyti šią supaprastintą procedūrą ūkio subjektui, jei:

- importuotojas yra žemdirbys, kuris importuoja produktą įvairiems, tačiau ribotiems tik savo ūkio poreikiams ir todėl jo neteikia į rinką komercine prasme, kurią apima ši sąvoka,
- supaprastinta leidimo pateikti į rinką procedūra, kuriai pasibaigus išduodamas leidimas importuoti, yra individuali kiekvienam ūkio subjektui arba platintojui, privalančiam importuojamą produktą pavadinti savo paties prekių ženklu ir sumokėti 800 eurų dydžio rinkliavą?

2. Jeigu į šį pirmąjį klausimą būtų atsakyta neigiamai, ar 2005 m. gegužės 26 d. Sprendimas (*Komisija prieš Prancūziją*, C-212/03, Rink. p. I-4213) dėl privačių asmenų vaistų importo asmeniniam naudojimui gali būti taikomas tais atvejais, kai augalų apsaugos produktus žemdirbiai importuoja tik savo ūkio poreikiams?“

- 21 2006 m. liepos 12 d. Teisingumo Teismo nutartimi, kad būtų bendrai vykdoma rašytinė ir žodinė proceso dalys ir priimamas galutinis sprendimas, bylos C-260/06 ir C-261/06 buvo sujungtos.

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

- 22 Savo pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar valstybė narė, numachiusi, kad augalų apsaugos produkto importui iš kitos valstybės narės, kurioje šiam produktui suteiktas leidimas, taikoma supaprastinta leidimo pateikti į rinką procedūra, skirta patikrinti pastarojo produkto tapatumą referenciniam produktui, kuriuo jau leista prekiauti šioje valstybėje narėje, gali numatyti tokią privalomą procedūrą, jeigu importuotojas yra žemdirbys, importuojantis produktą tik savo ūkio poreikiams, procedūra yra individuali kiekvieno ūkio subjekto atveju ir numatanti, kad importuojamas produktas privalo būti paženklintas savo paties prekių ženklu ir kad būtų sumokėta 800 eurų dydžio rinkliava.
- 23 Šiuo atžvilgiu reikia pažymėti, kad direktyvos sukurta sistema pagrįsta ne abipuse valstybių narių pareiga pripažinti leidimus pateikti į rinką augalų apsaugos produktus, o pareiga suteikti leidimą šiems produktams įgyvendinant valstybių narių, kurių nesaisto leidimas pateikti į rinką, suteiktas kitoje valstybėje narėje, kompetenciją.
- 24 Pavyzdžiui, remiantis direktyvoje ir visų pirma jos 3 straipsnio 1 dalyje įtvirtintais principais bei nepažeidžiant EB sutarties normų dėl laisvo prekių judėjimo, joks augalų apsaugos produktas negali būti pateiktas į rinką ir naudojamas valstybėje narėje be leidimo pateikti į rinką, kurį iš anksto pagal direktyvą išdavė kompetentinga šios valstybės institucija. Toks reikalavimas galioja ir tuomet, kai

- atitinkamas produktas jau turi leidimą pateikti į rinką, išduotą kitos valstybės narės kompetentingos institucijos, nes direktyvoje reikalaujama, kad išankstinis leidimas būtų gautas iš kiekvienos valstybės narės, kurioje toks produktas teikiamas į rinką ir naudojamas, kompetentingos institucijos (šiuo klausimu žr. 1998 m. rugsėjo 17 d. Sprendimo *Harpegnies*, C-400/96, Rink. p. I-5121, 26 punktą).
- 25 Tačiau kai valstybėje narėje pateiktas prašymas suteikti leidimą augalų apsaugos produktui, jau įregistruotam kitoje valstybėje narėje, remiantis direktyvos 10 straipsnio 1 dalimi, pirmoji valstybė tam tikromis sąlygomis ir išskyrus numatytas išimtis neprivalo reikalauti kartoti bandymų ir tyrimų, kurie jau buvo atlikti kitoje valstybėje, taip leisdamas sutaupyti laiko ir sąnaudų, reikalingų reikalaujamiems duomenims surinkti.
- 26 Iš to išplaukia, kad iš direktyvos kylanti augalų apsaugos produkto importuotojo pareiga prieš pateikiant šį produktą tretiesiems asmenims kurioje nors valstybėje narėje gauti pagal direktyvą išduotą leidimą pateikti į rinką iš principo negali būti laikoma EB 28 straipsnio draudžiama Bendrijos vidaus prekybą ribojančia kliūtimi (šiuo klausimu žr. 2003 m. gruodžio 11 d. Sprendimo *Deutscher Apothekerverband*, C-322/01, Rink. p. I-14887, 48, 52 ir 53 punktus bei 2004 m. balandžio 29 d. Sprendimo *Komisija prieš Austriją*, C-150/00, Rink. p. I-3887, 56 ir 57 punktus). Tas pats pasakytina apie draudimą paskirties valstybėje narėje naudoti produktą, kuriam nebuvo iš anksto suteiktas leidimas.
- 27 Todėl ūkio subjektas, įsigijęs augalų apsaugos produktą iš valstybės narės, kurioje jis yra teisėtai platinamas turint šios valstybės kompetentingos institucijos leidimą pateikti į rinką, negali importuoti šio produkto į kitą valstybę narę, siekdamas pateikti jį rinką arba naudoti tik tuomet, jei neturi tinkamai pastarosios valstybės narės išduoto leidimo pateikti į rinką.
- 28 Tačiau jei augalų apsaugos produkto, turinčio kitoje valstybėje narėje pagal direktyvos nuostatas išduotą leidimą pateikti į rinką, importas į tam tikrą valstybę narę yra paralelinis paskirties valstybėje narėje leidimą pateikti į rinką turinčio augalų apsaugos produkto importas, negali būti taikomos direktyvos nuostatos dėl leidimo pateikti į rinką išdavimo procedūros (kiek tai susiję su farmacijos produktais žr. 1996 m. lapkričio 12 d. Sprendimo *Smith & Nephew ir Primecrown*, C-201/94, Rink. p. I-5819, 21 punktą; kiek tai susiję su augalų apsaugos produktais, žr. minėto sprendimo *British Agrochemicals Association* 31 punktą). Vis dėlto tokią situaciją reglamentuoja EB sutarties nuostatos dėl laisvo prekių judėjimo.
- 29 Tačiau valstybės narės privalo patikrinti, ar augalų apsaugos produkto, turinčio kitoje valstybėje narėje išduotą leidimą pateikti į rinką, importas yra paralelinis paskirties valstybėje narėje leidimą pateikti į rinką turinčio augalų apsaugos produkto importas, nes jos privalo užtikrinti direktyvoje numatytų pareigų ir draudimų laikymąsi (šiuo klausimu žr. minėto sprendimo *British Agrochemicals Association* 33 punktą).
- 30 Tuo atveju, kai atitinkamas augalų apsaugos produktas laikytinas paskirties valstybės narės leidimą pateikti į rinką jau turinčiu produktu, šios valstybės narės kompetentingos institucijos turi leisti, kad atitinkamam produktui būtų naudojamas rinkoje jau esančiam augalų apsaugos produktui suteiktas leidimas pateikti į rinką, nebent tam prieštarautų su veiksminga žmonių ir gyvūnų sveikatos ar augalų apsauga susijusios priežastys (šiuo klausimu žr. minėtų sprendimų *Smith & Nephew ir Primecrown* 29 ir 32 punktus bei *British Agrochemicals Association* 36 punktą). Taigi augalų apsaugos produkto, įvežto į valstybės narės teritoriją pagal paralelinio importo procedūrą, atžvilgiu nei automatiškai, nei būtinai ir besąlygiškai negali būti naudojama leidimu pateikti į rinką, išduotu šios valstybės narės rinkoje jau esančiam augalų apsaugos produktui.
- 31 Tuomet, kai augalų apsaugos produktas negali būti laikomas jau turinčiu leidimą paskirties valstybėje narėje, pastaroji gali išduoti šiam produktui leidimą pateikti į rinką tik laikydama si direktyvoje nustatytų sąlygų (žr. minėtų sprendimų *Smith & Nephew ir Primecrown* 30 punktą bei *British Agrochemicals Association* 37 punktą) arba uždrausti pateikti į rinką ir jį naudoti.
- 32 Iš to, kas pasakyta, matyti, kad valstybės narės privalo taikyti augalų apsaugos produktų importui į jų teritoriją patikrinimo procedūrą, galinčią, kaip yra nagrinėjamoje byloje, turėti vadinamąją „supaprastintą“ formą, kuria siekiama patikrinti, ar produktui reikalingas leidimas pateikti į rinką, ar vis dėlto jį reikia laikyti paskirties valstybėje jau turinčiu leidimą produktą. Šiuo atžvilgiu suinteresuotųjų asmenų prašymu paskirties valstybės narės kompetentingos institucijos turi patikrinti, ar jos gali leisti, kad atitinkamas produktas naudotųsi leidimu pateikti į rinką, kuris buvo išduotas šios valstybės narės rinkoje jau esančiam augalų apsaugos produktui.

- 33 Toks sprendimas, kaip išplaukia iš generalinės advokatės išvados 40–47 punktų ir kaip tvirtina pastabas Teisingumo Teismui pateikusios valstybės narės bei Europos Bendrijų Komisija, galioja neatsižvelgiant į importo tikslą, todėl jis taikomas ir žemdirbiams, importuojantiems produktus tik savo ūkio poreikiams.
- 34 Jeigu žemdirbiai būtų atleisti nuo pareigos praeiti supaprastintą leidimo pateikti į rinką procedūrą, klausimo, ar produktui gali būti naudojamas leidimas pateikti į rinką, išduotas kitam augalų apsaugos produktui, vertinimas patektų tik į žemdirbių atsakomybės sritį. Tačiau, viena vertus, šį vertinimą, atsižvelgiant į privalomas bendrojo intereso priežastis, susijusias su žmonių ir gyvūnų sveikatos bei aplinkos apsauga, ir į šio sprendimo 30 punkte išdėstytus argumentus, gali atlikti tik paskirties valstybės narės kompetentingos institucijos. Kita vertus, žemdirbys bet kuriuo atveju neturi tinkamų priemonių, kad be šiam tikslui numatytos procedūros galėtų atlikti patikimą vertinimą šiuo klausimu.
- 35 Be to, tokia išimtis priverstų suabejoti ne tik direktyvos nustatyta sistema, pagal kurią augalų apsaugos produktų pateikimui į rinką ir naudojimui reikia gauti išankstinį leidimą, bet ir kontrolės, kurią pagal direktyvos 3 straipsnio 1 dalį ir 17 straipsnį, be kita ko, turi atlikti valstybės narės, mechanizmo veiksmingumu.
- 36 Todėl valstybė narė turi teisę reikalauti iš asmens, ketinančio užsiimti paraleliniu jau turinčio leidimą jos teritorijoje augalų apsaugos produkto importu, kad jis praeitų supaprastintą leidimo pateikti į rinką suteikimo procedūrą, net jei šis importuotojas yra žemdirbys, importuojantis minėtą produktą tik savo ūkio poreikiams.
- 37 Kalbant apie leidimo pateikti į rinką, suteikto pagal supaprastintą procedūrą, individualumo ir importuotojo pareigos suteikti paraleliai importuojamam produktui savo prekių ženklą bei sumokėti už tokią procedūrą 800 eurų rinkliavą suderinamumą su Bendrijos teise, reikia pažymėti, kad kompetentingos nacionalinės institucijos turi užtikrinti, jog būtų griežtai laikomasi Bendrijos teisės aktų pagrindinio tikslo, t. y. žmogaus ir gyvūnų sveikatos bei aplinkos apsaugos. Vis dėlto, siekiant užtikrinti laisvą prekių judėjimą, proporcingumo principas reikalauja, kad atitinkami teisės aktai būtų taikomi tik tiek, kiek tai reikalinga teisėtai siekiamiems aplinkos bei žmonių ir gyvūnų sveikatos apsaugos tikslams (2002 m. rugsėjo 10 d. Sprendimo *Ferring*, C-172/00, Rink. p. I-6891, 34 punktas ir 2004 m. balandžio 1 d. Sprendimo *Kohlpharma*, C-112/02, Rink. p. I-3369, 14 punktas).
- Dėl leidimo pateikti į rinką individualumo
- 38 Šiuo klausimu, kaip savo išvados 49 ir 50 punktuose pažymėjo generalinė advokatė ir kaip pastebėjo Nyderlandų ir Suomijos vyriausybės, atsižvelgiant į augalų apsaugos produktų pavojingumą ir su jų naudojimu susijusią riziką, būtinybė veiksmingai ir patikimai patikrinti direktyvos reikalavimų paisymą gali pateisinti individualų leidimo pateikti į rinką pobūdį.
- 39 Tikslas, kad nė vienas augalų apsaugos produktas valstybės narės teritorijoje nebūtų naudojamas šios valstybės narės kompetentingoms institucijoms neatlikus patikrinimo procedūros, apribojant tokį naudojimą leidimo pateikti į rinką sąlygomis, galės būti pasiektas tik tuomet, kai kiekvienas ūkio subjektas privalės praeiti supaprastintą leidimo pateikti į rinką procedūrą, neatsižvelgiant į tai, ar jis ketina perleisti importuotą produktą tretiesiems asmenims, ar naudoti jį pats savo poreikiams.
- 40 Jeigu paralelinio importo atveju leidimas pateikti į rinką būtų susietas tik su pačiu importuojamu produktu, o ne su importuotoju, būtent jis turėtų atlikti reikalingus patikrinimus. Tačiau jei ūkio subjektams būtų leista be jokio išankstinio patikrinimo perleisti tretiesiems asmenims ar naudoti augalų apsaugos produktą, dėl kurio jau buvo atlikta supaprastinta leidimo pateikti į rinką procedūra, tai galėtų padidinti neteisingo šio produkto naudojimo ar piktnaudžiavimo juo riziką. Viena vertus, tokiu atveju nebūtų užtikrinta, kad importuotojai atlieka patikimus patikrinimus, siekiant nustatyti, ar paralelinio importo objektu esančiam augalų apsaugos produktui galioja kitam produktui išduotas leidimas pateikti į rinką ir kokiomis sąlygomis. Kita vertus, atitinkamos valstybės narės kompetentingos institucijos taip pat negalėtų veiksmingai patikrinti griežtų augalų apsaugos produktų ženklinimo ir pakavimo taisyklių, kuriomis, be kita ko, siekiama užtikrinti teisingą jų naudojimą, laikymosi.
- 41 Be to, leidimai pateikti į rinką gali būti peržiūrimi ar panaikinami. Tokiais atvejais, kaip savo išvados 50 punkte pažymėjo generalinė advokatė ir pastebėjo Prancūzijos vyriausybė, valstybės narės, atsižvelgiant į leidimo pateikti į rinką panaikinimo priežastis, turėtų per kuo trumpiausią laiką išimti iš apyvartos atitinkamus jų teritorijoje esančius produktus, o tai būtų neįmanoma, jei leidimas

- pateikti į rinką nebūtų individualus ir jeigu supaprastinta leidimo pateikti į rinką procedūra būtų taikoma tik pirmajam paraleliniam importui.
- 42 Iš to, kas pasakyta, išplaukia, kad aplinkybė, jog per supaprastintą procedūrą išduotas leidimas pateikti į rinką yra individualus, atrodo pateisinama.
- 43 Todėl importuotojas gali būti įpareigotas praeiti supaprastintą leidimo pateikti į rinką procedūrą, net jei dėl importuoto produkto kitam paralelinį importą vykdančiam subjektui jau buvo išduotas leidimas pateikti į rinką. Vis dėlto, kai tik paskirties valstybės narės kompetentingos institucijos konstatuoja tokio produkto tapatumą referenciniam produktui, administracinės procedūros, kurias supaprastintoje leidimo pateikti į rinką procedūroje turi praeiti paralelinį importą vykdančio subjekto, atsižvelgiant į proporcingumo principą, turėtų apsiriboti leidimo pateikti į rinką paraiškos registracija. Tokioje paraiškoje turi būti nurodytas referencinis produktas bei įsipareigojimas laikytis dėl referencinio produkto išduotame leidime pateikti į rinką nustatytų naudojimo sąlygų. Kompetentinga institucija turi priimti sprendimą per terminą, kuris negali viršyti šios paraiškos nagrinėjimui būtino termino. Šio termino trukmė gali priklausyti nuo tam tikrais atvejais reikalingų patikrinimų, jei ši institucija turi informacijos, leidžiančios daryti prielaidą, jog paraleliai importuotas produktas galėtų būti naudojamas kitokiomis sąlygomis nei referencinis produktas.
- Dėl įpareigojimo pažymėti prekių ženklų
- 44 Dėl įpareigojimo paralelinio importo objektu esantį augalų apsaugos produktą pažymėti ūkio subjekto prekių ženklu Prancūzijos vyriausybė, palaikoma Nyderlandų vyriausybės, tvirtina, kad Prancūzijos teisė tokios pareigos nenustato. Prancūzijos teisės aktai, remiantis 2001 m. liepos 17 d. ministro įsakymu, iš tikrųjų tik reikalauja, kad su leidimo pateikti į rinką paraiška būtų pateiktas „prašomam įregistruoti produktui Prancūzijoje siūlomas prekinis pavadinimas“.
- 45 Šiuo atžvilgiu reikia konstatuoti, kad toks įpareigojimas, – ar būtų kalbama apie prekinį pavadinimą, ar apie jo ženklinimo ūkio subjekto prekių ženklu – paralelinio importo siekiant naudoti produktą paties žemdirbio ūkio poreikiams atveju nėra nei tinkamas, nei būtinas žmonių ir gyvūnų sveikatos bei aplinkos apsaugos tikslui pasiekti.
- 46 Iš to išplaukia, kad minėtas įpareigojimas tokiais atvejais, kokie nagrinėjami pagrindinėse bylose, negali būti laikomas pateisinamu žmonių ir gyvūnų sveikatos bei aplinkos apsaugos sumetimais ir todėl jo negalima nustatyti suinteresuotiesiems asmenims.
- Dėl įpareigojimo mokėti 800 eurų rinkliavą
- 47 Dėl rinkliavos, nustatytos ūkio subjektui augalų apsaugos produkto importo atveju už supaprastintą leidimo pateikti į rinką procedūrą, Prancūzijos vyriausybė tvirtina, kad 800 eurų suma pateisinama dėl to, jog kompetentinga institucija sistemingai tikrina kiekvieną paraišką ir siunčia užklausas į kompetentingas kitų valstybių narių institucijas.
- 48 Nors teisinga, kad užklausos eksporto valstybės narės kompetentingoms institucijoms gali pasirodyti būtinos, jog būtų galima įvertinti, ar augalų apsaugos produktas yra pakankamai panašus į paskirties valstybėje narėje jau turintį leidimą referencinį produktą, tokie veiksmai, atsižvelgiant į proporcingumo principą, iš esmės negali būti pateisinami kiekvienos atskiros leidimo pateikti į rinką paraiškos, pateikiamos dėl to paties produkto, kurio atžvilgiu kitam ūkio subjektui jau buvo suteiktas leidimas, atveju. Kaip konstatuota šio sprendimo 43 punkte, tokiu atveju administraciniai veiksmai iš principo turėtų apsiriboti paraiškos dėl leidimo pateikti į rinką registravimo procedūra. Vis dėlto negalima atmesti galimybes, kad papildomi patikrinimai pasirodys esantys būtini, jeigu atitinkama institucija turi priežasčių manyti, jog produktas, kurį ketinama importuoti pagal paralelinio importo procedūrą, gali būti naudojamas kitomis sąlygomis nei referencinis produktas ir kad paralelinį importą vykdančio subjekto gali nesilaikyti reikalavimų, susijusių su pateikimu į rinką ir naudojimu, nustatytų šiam produktui suteiktame leidime pateikti į rinką. Todėl atsižvelgiant į būtinus veiksmus supaprastinta leidimo pateikti į rinką procedūra atskirais atvejais iš kompetentingų institucijų gali pareikalauti skirtingų sąnaudų.
- 49 Kalbant apie rinkliavų, nustatytų paralelinį augalų apsaugos produktų importą vykdančiam subjektui už supaprastintą leidimo pateikti į rinką procedūrą, dydį, pasakytina, kad jis turi atitikti patikrinimo arba paraiškos dėl leidimo pateikti į rinką vertinimui reikalingų administracinių veiksmų sąnaudas. Vis dėlto šis reikalavimas nepanaikina galimybes, kad būtų nustatytas fiksuotas tokių sąnaudų dydis, jeigu valstybės narės paiso proporcingumo principo. Nacionalinis teismas turi įvertinti, ar atsižvelgiant į visas pagrindinių bylų aplinkybes šis reikalavimas tenkinamas.

- 50 Šiomis aplinkybėmis į pirmąjį klausimą reikia atsakyti, kad valstybė narė gali numatyti privalomą supaprastintą leidimo pateikti į rinką procedūrą paralelinio augalų apsaugos produkto importo iš kitos valstybės narės, kur jam jau buvo išduotas toks leidimas, atveju, jeigu importą vykdo žemdirbys vien savo ūkio poreikiams, o taip išduotas leidimas suteikiamas konkrečiam ūkio subjektui. Tokio leidimo suteikimas negali priklausyti nuo to, ar atitinkamas ūkio subjektas pažymėjo importuotą produktą savo prekių ženklu, jeigu šis subjektas yra žemdirbys, vykdamas paralelinį importą tik savo ūkio poreikiams. Šio leidimo išdavimui negali būti taikoma rinkliava, kuri nėra proporcinga patikrinimo arba administracinių veiksmų, reikalingų leidimo paraiškai išnagrinėti, sąnaudoms. Vis dėlto fiksuoto tokių sąnaudų dydžio nustatymas yra leistinas, jeigu paisoma proporcingumo principo.

Dėl antrojo klausimo

- 51 Savo antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar minėtas sprendimas *Komisija prieš Prancūziją* gali būti pritaikytas paraleliniam augalų apsaugos produktų importui, kurį vykdo žemdirbys savo paties ūkio poreikiams. Minėtas sprendimas susijęs su Prancūzijos teisės akto dėl asmeninio medikamentų, kurie buvo tinkamai paskirti Prancūzijoje ir kurių importuojantis asmuo neveža asmeniškai, importo suderinamumo su Sutarties nuostatomis, reglamentuojančiomis laisvą prekių judėjimą.
- 52 Atsižvelgiant į atsakymą, kuris buvo pateiktas į pirmąjį klausimą, į antrąjį prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimą atsakyti nebūtina.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 53 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendžia:

Valstybė narė gali numatyti privalomą supaprastintą leidimo pateikti į rinką procedūrą paralelinio augalų apsaugos produkto importo iš kitos valstybės narės, kur jam jau buvo išduotas toks leidimas, atveju, jeigu importą vykdo žemdirbys vien savo ūkio poreikiams, o taip išduotas leidimas pateikti į rinką suteikiamas konkrečiam ūkio subjektui. Tokio leidimo suteikimas negali priklausyti nuo to, ar atitinkamas ūkio subjektas pažymėjo importuotą produktą savo prekių ženklu, jeigu šis subjektas yra žemdirbys, vykdamas paralelinį importą tik savo ūkio poreikiams. Šio leidimo išdavimui negali būti taikoma rinkliava, kuri nėra proporcinga patikrinimo arba administracinių veiksmų, reikalingų leidimo paraiškai išnagrinėti, sąnaudoms. Vis dėlto fiksuoto tokių sąnaudų dydžio nustatymas yra leistinas, jeigu paisoma proporcingumo principo.

Parašai.

---

* Proceso kalba: prancūzų.